

CAPITAL INVESTMENT DECISIONS (Part-I)

S. Madushanka
B.Sc (Mgt) Accounting (Special) (U.G)
University of Sri Jaywardenepura

ආයෝජන තීරණ

ව්‍යාපාරයේ අරමුදල් දිගු කාලීන හෝ කෙටි කාලීන වත්කම් වල යෙදවීම ආයෝජනය ලෙස හැඳින්වේ.

ආයෝජන තීරණ කෙටි කාලීන හා දිගු කාලීන වශයෙන් කොටස් 2 කට බෙදිය හැක.

- 1) කෙටිකාලීන ආයෝජන තීරණ
- 2) දිගු කාලීන ආයෝජන තීරණ

කෙටිකාලීන ආයෝජන තීරණ

ආයෝජනය බල පවත්වන්නේත් ප්‍රතිලාභ ලැබෙන්නේත් කෙටි කාලයකට නම් එය කෙටි කාලීන ආයෝජන තීරණයක් ලෙස හැඳින්වේ.

උදා :-

- විකුණුම් මිල වැඩි කිරීම
- තොග ප්‍රමාණය වෙනස් කිරීම
- ණය එකතු කිරීමේ කාලය වෙනස් කිරීම
- විකුණුම් ප්‍රමාණය වැඩි කිරීම

දිගුකාලීන ආයෝජන තීරණ

ඉදිරි වර්ෂ කිහිපයක දී ආර්ථික ප්‍රතිලාභ අපේක්ෂාවෙන් ව්‍යාපාරයේ අරමුදල් යෙදවීම සම්බන්ධ තීරණ දිගුකාලීන ආයෝජන තීරණ ලෙස හැඳින්වේ.

උදා :-

කම්හලක් ඉදි කිරීම නිසා අනාගත වර්ෂ ගණනාවක් තුළ

- ✓ නිෂ්පාදන කටයුතු කළ හැකි වීම
- ✓ දිගුකාලීනව පාවිච්චි කළ හැකි වීම
- ✓ නිමැවුම් අලෙවි කර ආදායම් උපයා ගත හැකි වීම

දිගුකාලීන තීරණවල ලක්ෂණ

- යෙදීමට අපේක්ෂිත අරමුදල විශාල වටිනාකමකින් යුක්ත වීම
- දිගුකාලීන නිසා අවදානමක් තිබීම.
- දිගුකාලීනව ගන්නා තීරණය වෙනස් කළ නොහැකි වීම (ගත් තීරණය වැරදි වුවත් එය නැවත වෙනස් කළ නොහැකි වීම).
- දිගු කාලයක් පුරා ආයෝජන මුදල රැඳී තිබීම.
- තාක්ෂණික තීරණ නොගැනීම / ඇගයීමක් කර තීරණය ගැනීම.

දිගුකාලීන තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලිය

ගන්නා තීරණය දිගු කාලයක් සඳහා බලපාන බැවින් ඒ කෙරෙහි වැඩි සැලකිල්ලක් දැක්විය යුතු ය.

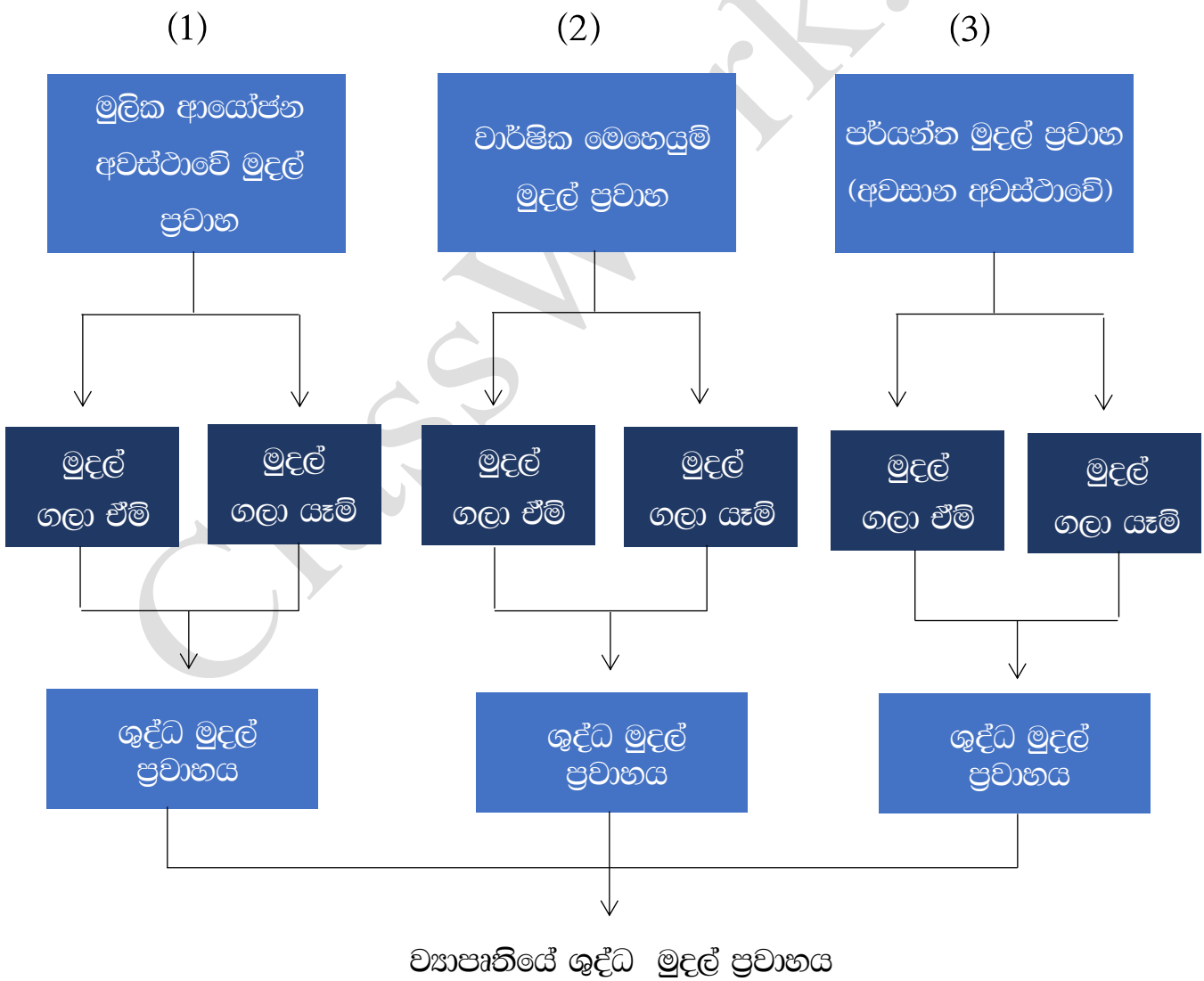
අනුගමනය කළ යුතු පියවර

- 1) විකල්ප ආයෝජන හඳුනා ගැනීම
- 2) විකල්ප ආයෝජන සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ඇස්තමේන්තු කිරීම
- 3) විකල්ප ආයෝජන ඇගයීම
- 4) සුදුසු ව්‍යාපෘතිය තෝරාගැනීම හා ක්‍රියාත්මක කිරීම

මුදල් ප්‍රවාහ ඇස්තමේන්තු කිරීම

ආයෝජනයක ආරම්භක අවස්ථාවේ සිට අවසානය දක්වා වූ මුදල් ගලා ඒම් හා මුදල් ගලා යෑම් මුදල් ප්‍රවාහ ලෙස හැඳින්වේ. මෙම මුදල් ප්‍රවාහ පුරෝකථනය කළ යුතුයි. එය මුදල් ප්‍රවාහ ඇස්තමේන්තු කිරීම ලෙස හැඳින්වේ.

මුදල් ප්‍රවාහ ඇස්තමේන්තු කිරීමේ ප්‍රධාන අවස්ථා

මුදල් ප්‍රවාහ ඇස්තමේන්තු කිරීමේදී සැලකිය යුතු කරුණු

- බදු පසු මුදල් ප්‍රවාහ සැලකිල්ලට ගැනීම
- වර්ධක මුදල් ප්‍රවාහයන් පමණක් සැලකිල්ලට ගැනීම. එනම් පවතින මුදල් ප්‍රවාහ නොව ආයෝජනය නිසා වැඩි වන මුදල් ප්‍රවාහ පමණක් සැලකිල්ලට ගැනීම මෙයින් අදහස් වේ.
- ආයෝජනයට අදාළ වකු බලපෑම් නිසා වන සියලු මුදල් ප්‍රවාහ ඇතුළත් කිරීම (නව ආයෝජනය නිසා පවතින ආයෝජනවල ආදායම වැඩිවීම හා අඩු වීම)
- දැනටමත් දරා ඇති පිරිවැය (ගිලුණු පිරිවැය) මුදල් ප්‍රවාහයක් ලෙස නොසැලකීම
- පොලී මුදල් ප්‍රවාහයට ඇතුළත් නොකිරීම
- ක්ෂය වීම් හා මුදලින් වැය නොකරන නමුත් වියදම් සේ වාර්තා කර ඇති අයිතම මුදල් ප්‍රවාහයක් සේ නොසැලකීම

මූලික ආයෝජනයේ මුදල් ප්‍රවාහ

නව වත්කම (ආයෝජනය) මිලට ගැනුම් පිරිවැය (බදු සහිතව)	XXX
(+) ව්‍යාපාර ස්ථානයට ගෙන ඒමේ හා සවි කිරීමේ පිරිවැය	XXX
ආරම්භක අවස්ථාවේ කාරක ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතාව	XXX <hr style="width: 50%; margin: 0 auto;"/>
(-) පවතින වත්කම් විකිණීමෙන් ලැබෙන මුදල	(XXX)
වත්කම් විකිණීමේ දී ගෙවිය යුතු බදු	(XXX)
මූලික ආයෝජනයේ ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය	XXX <hr style="width: 50%; margin: 0 auto;"/> <hr style="width: 50%; margin: 0 auto;"/>

නිදසුන :-

ව්‍යාපාරයක තොරතුරු පහත දැක්වේ.

පවතින යන්ත්‍රයේ පිරිවැය	250 000
නව යන්ත්‍රයේ ගැනුම් මිල	500 000
පැරණි යන්ත්‍රයේ අපේක්ෂිත විකුණුම් මිල	100 000
පැරණි යන්ත්‍රයේ විකුණුම් මුදල මත ගෙවිය යුතු බදු	20 000
නව කාරක ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතාව	75 000
නව යන්ත්‍රය ස්ථාපිත කිරීමේ වියදම	50 000

අවශ්‍යවන්නේ :-

- 1) මූලික ආයෝජනයේ මුදල් ගලා යෑම් හා මුදල් ගලා ඒම් වලට අදාළ මුදල් ප්‍රවාහ ගණනය කිරීම
- 2) මූලික ආයෝජනයේ ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය ගණනය කිරීම

විසඳුම් :-

(1)

මුදල් ගලා ඒම්

	(රු)
පැරණි යන්ත්‍රයේ විකුණුම් මිල	100 000
- ගෙවිය යුතු බදු	<u>(20 000)</u>
	<u>80 000</u>

මුදල් ගලා යාම්

	(රු)
නව යන්ත්‍රයේ පිරිවැය	500 000
ස්ථාපිත වියදුම්	50 000
නව කාරක ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතාවය	<u>75 000</u>
	<u>625 000</u>

(2) මූලික ආයෝජනයේ ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය

ගලා යෑම් -

$$(625\ 000 - 80\ 000) = \underline{\underline{රු. 545\ 000}}$$

වාර්ෂික මෙහෙයුම් මුදල් ප්‍රවාහ

ආයෝජනය ක්‍රියාත්මක කළ පසු එය ඵලදායී කාලය තුළ මෙහෙයුම් කාර්යය සඳහා යොදා ගැනීමෙන් ප්‍රතිඵල වන මුදල් ගලා ඒම් හා මුදල් ගලා යෑම් වාර්ෂික මෙහෙයුම් මුදල් ප්‍රවාහ ලෙස හැඳින්වේ.

මෙම මුදල් ගලා ඒම් හා මුදල් ගලා යෑම් අතර වෙනස මෙහෙයුම් ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය ලෙස හැඳින්වේ.

නිදසුන් :

- අත්පිට විකුණුම්වලින් මුදල් ලැබීම
- වෙළෙඳ ලැබිය යුතු දෑ වලින් මුදල් ලැබීම
- අත්පිට ගැනුම් සඳහා මුදල් ගෙවීම
- වෙළෙඳ ගෙවිය යුතු දෑ සඳහා මුදල් ගෙවීම
- මෙහෙයුම් වියදම් සඳහා ගෙවීම
- ක්ෂය වීම් හැර ස්ථාවර වත්කම් නඩත්තු වියදම් සඳහා ගෙවීම
- බදු ගෙවීම
- මෙහෙයුම් කටයුතුවලට අදාළ වෙනත් ගෙවීම්

නිදසුන :-

ව්‍යාපාරයක යන්ත්‍රයක් මිලට ගත් පසු එහි ඵලදායී ජීවකාලය වූ වර්ෂ 05 තුළ මුදල් ප්‍රවාහ පහත ආකාරයට ඇස්තමේන්තු කර ඇත.

1) විකුණුම් ආදායම වැඩි වීම

වර්ෂය	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
රු.	500 000	550 000	600 000	700 000	800 000

2) වාර්ෂික ගැනුම් වියදම් ඇස්තමේන්තුව

වර්ෂය	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
රු.	180 000	180 000	190 000	200 000	240 000

- 1) පළමු වර්ෂයේ විදුලි බිල රු. 3000 කින් වැඩි වන අතර, ඉන් පසු සෑම වර්ෂයකට ම රු. 1000 බැගින් වැඩි වේ.
- 2) පළමු වර්ෂයේ මෙහෙයුම් වියදම රු. 4000කින් වැඩි වන අතර, ඊට පසු සෑම වර්ෂයක ම රු. 1000 බැගින් වැඩි වේ.
- 3) වාර්ෂික ක්ෂය වියදම රු. 5 000කි.
- 4) තුන් වන වසරේ රු. 15 000ක අලුත්වැඩියා වියදමක් දැරීමට අපේක්ෂිත ය.
- 5) ලාභයෙන් 10% බද්දක් ගෙවිය යුතු ය.

අවශ්‍යවන්නේ :-

වාර්ෂික ශුද්ධ මෙහෙයුම් මුදල් ප්‍රවාහය ගණනය කරන්න.

විසඳුම :-

වර්ෂ	01	02	03	04	05
මුදල් ප්‍රවාහ අයිතම					
විකුණාම් ආදායම වැඩි වීම	500	500	600	700	800
මුළු ආදායම	500	550	600	700	800
ගැනුම් වියදම් රු.	(180)	(180)	(190)	(200)	(240)
විදුලිය වියදම් රු.	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
මෙහෙයුම් වියදම් රු.	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
ක්ෂය වියදම් රු.	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)
අලුත්වැඩියා වියදම් රු.	-	-	(15)	-	-
මුළු වියදම්	(192)	(194)	(226)	(218)	(260)
බදු පෙර ලාභය	308	356	379	482	540
බදු 10%	(30.8)	(35.6)	(37.9)	(48.2)	(54)
වර්ෂයේ ලාභය	277.2	320.4	341.1	433.8	486
(+) ක්ෂය වීම්	5	5	5	5	5
ශුද්ධ මෙහෙයුම් මුදල් ප්‍රවාහය	282.2	325.4	346.1	438.8	591

පර්යන්ත මුදල් ප්‍රවාහයන්

ආයෝජනයේ ජීව කාලය අවසානයේදී ඇති වන මුදල් ගලා ඒම් හා මුදල් ගලා යෑම් පර්යන්ත මුදල් ප්‍රවාහයන් ලෙස හැඳින්වේ.

නිදසුන් :-

- ආයෝජනයේ සුන්බුන් විකිණීමෙන් ලැබෙන මුදල්
- කාරක ප්‍රාග්ධනය ආපසු අය කර ගැනීම
- වෙනත් ද්‍රව්‍ය විකිණීමෙන් ලැබෙන මුදල්

ලාභය හා මුදල් ප්‍රවාහය අතර ඇති වෙනස්කම්

ලාභය	මුදල් ප්‍රවාහය
මුළු ආදායම් හා මුළු වියදම් සැලකිල්ලට ගනියි	මුළු මුදල් ගලා ඒම් සහ මුළු මුදල් ගලා යෑම්, සැලකිල්ලට ගනියි.
උපචිත පදනම යොදා ගනියි	මුදල් පදනම යොදා ගනියි
ඉදිරි ලාභය/අලාභය ගණනය කරයි	ඉදිරි මුදල් ප්‍රවාහය ගණනය කරයි
මුදල් ගලා ඒම් හා යාම් යෑම් සිදු නොකෙරෙන අයිතම ද ඇතුළත් වේ.	මුදල් ප්‍රවාහ ඇති නොවන අයිතම ඇතුළත් නොවේ. නිදසුන් : බොල් ණය, ක්ෂය වීම්, දුන් වට්ටම්
ප්‍රාග්ධන ස්වරූපයේ අයිතම ඇතුළත් නොවේ.	ප්‍රාග්ධන ස්වරූපයේ ලැබීම් හා ගෙවීම් ඇතුළත් වේ.

අභ්‍යාසය

(1)

- 1) දිගු කාලීන තීරණ පැහැදිලි කරන්න.
- 2) දිගු කාලීන තීරණ වෙන්කර දක්වන්න.
- 3) දිගු කාලීන තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලියේ පියවර දක්වන්න.
- 4) මුදල් ප්‍රවාහයන් සඳහා නිදසුන් ඉදිරිපත් කරන්න.
- 5) ව්‍යාපාරයක ශුද්ධ ලාභය දී ඇති අවස්ථාවක මුදල් ප්‍රවාහය සොයා ගන්නා ආකාරය නිදසුන් ඇසුරෙන් ඉදිරිපත් කරන්න.
- 6) ව්‍යාපෘතියක මුදල් ප්‍රවාහ ඇති වන අවස්ථා නම් කරන්න.
- 7) මුදල් ප්‍රවාහ ගණනය කිරීමේ දී සැලකිය යුතු කරුණු මොනවා ද?

(2) ව්‍යාපාරයකට අවශ්‍ය යන්ත්‍රයක් මිලට ගැනීම සඳහා වෙළෙඳපොළේ ඇති සන්නම් දෙක අතුරින් එක් යන්ත්‍රයක් හා සම්බන්ධ තොරතුරු මෙසේ ය.

- නව යන්ත්‍රයේ මිල රු. 750 000
- නව යන්ත්‍රය සවි කිරීමේ වියදම රු. 50 000
- ආරම්භක කාරක ප්‍රාග්ධනය රු. 50 000
(එය ඵලදායී ජීව කාලය අවසානයේ ලබා ගත හැක)
- දැනට පවතින යන්ත්‍රය රු. 20,000 කට විකිණිය හැකි බව තක්සේරු කර ඇත.
- පළමු වර්ෂයේ විකුණුම් රු. 150,000 යි. එය වාර්ෂිකව 10% බැගින් වැඩි වේ.
- පළමු වර්ෂයේ වියදම වැඩි වීම රු. 50,000 යි. 2 වන හා 3 වන වර්ෂවල 10% බැගින් වැඩි වන අතර, 4 වන හා 5 වන වර්ෂවල 10% බැගින් අඩු වේ.
- යන්ත්‍ර ක්ෂය වාර්ෂික ව රු. 140,000 කි
- ලාභ මත බද්ද 40% කි.

- යන්ත්‍රයේ චලදායී ජීවකාලය වූ වර්ෂ 5 අවසානයේ දී සුන්දුන් අගය ලෙස රු. 50000 ක් ලබා ගත හැකි වේ.

අවශ්‍යවන්නේ :-

- 1) මූලික ආයෝජනයේ වටිනාකම ගණනය කිරීම
- 2) වාර්ෂික ශුද්ධ මෙහෙයුම් මුදල් ප්‍රවාහය ගණනය කිරීම
- 3) පර්යන්ත මුදල් ප්‍රවාහය ගණනය කිරීම
- 4) වර්ෂ 5 තුළ මුදල් ප්‍රවාහ ගණනය කිරීමේ වගුව පිළියෙල කිරීම

2021

2022

2023

උසස් පෙළ

ගිණුම්කරණය

ආර්ථික විද්‍යාව

ව්‍යාපාර අධ්‍යයනය

2021

2022

සාමාන්‍ය පෙළ

ව්‍යාපාර හා ගිණුම්කරණ අධ්‍යයනය

තනි හෝ කණ්ඩායම් පන්ති
(English & Sinhala Medium)

0763655550

S. Madushanka

B.Sc (Mgt) Accounting (Special) (U.G)

University of Sri Jayewardenepura